

donskum og grønlandskum sjógvi i hendur felagsmarknaðarins, ikki skal hava rættindi síni skerd til frama fyri onnur felagsmarknaðarlond.

Danska stjórnin hevur tikið undir við okkum i hesum, og fyribils sær út til, at i 1977 ber hetta sjónarmið langt ávegis, men hvussu verður framyvir, kann bert tíðin vísa. I møguligum sáttmála við EEC um sínar millum rættindini vilja vit krevja ávísar trygdir viðvíkjandi Grønlandsrættindum.

Sum kunnugt hava vit i 1977 rættuliga rúmar ræsur bæði i Vesturgrønlandi og i Eysturgrønlandi.

Treytirnar fyri fiskiveiðu bæði burturi og heima verða aðrar enn fyrr, tað verða kvotur, sum ikki

má farast út um — reglur, sum ikki megu brótast, leiðir sum skulu roynast, um ein kanska heldur hevur hug at royna aðrar. Fiskiamboð, sum bert mugu nýtast ávísar tíðir á ávísam leiðum o.s.fr.

Men verður úrslitið soltnari av hesum?

Ikki givið, ti tann stóða fiskavörur sum handilsvörur eru i dag, er ein onnur enn fyrr, og ivalesyt kann marknaðurin verða betri stýrdur undir hesum viðurskiftum enn áður, so betri rentabilitetur verður i fiskivinnuni.

Men tað vit mugu ansa mest eftir, er at veiðugrundarlagið fyri einstaka fiskifarið ikki máast burtur av ovfisking, ti at ov stórt tal av forum fara i somu vinnu. Ti mugu vit i útbygging okkara, og her serliga útbyg-

Útróðrabátarnir hava størri týðning, nú fiskimarkið er flutt út.

ingin til roynd á Føroyaekinum, leggja dent á at fjøltátta, so stovnar, sum nú eru minni royndir, verða veiddir, heldur enn at allir leggja seg i somu veiðu. Her kemur inn i myndina øll okkara stúdningsskipan, ti eisini við henni ber til at stýra fiskiskapinum, so at samlaða úrslitið tænar heildini best.

Hovduðssjónarmið okkara i samráðingum um rættindini má

vera, at vit hugsa um heildina fram um einstakar veiðuhættir ella einstakar leiðir; tað er samlaða úrslitið sum telur.

Samlaða úrslitið burturi og heima.

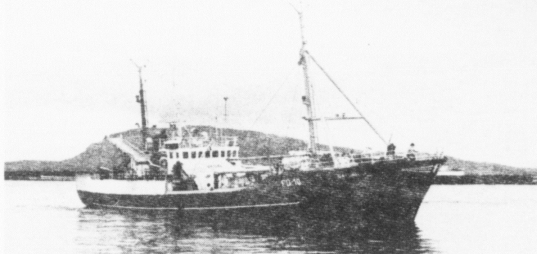
I samráðingum okkara verður so framhaldandi tikið fram tað sjónarmið, at tað tykist mest rationelt og skilagott fyri nøktan av proteintorvi mannaættarinnar, at slíkt arbeiðsbýti verður

fram, at teim, sum Harrin gav henda eina møguleika at veiða, verður loyvt at veiða.

Hesir átta at duga best, at troyst verandi møguleikar uttan at tikið stóðið undan sær sjálvum við ovfisking.

Mær tykir, at møguleikar feroyinga ikki eru lakari, síðan myndin broyttist, kanska heldur hinvegin.

Atli P. Dam

Nótabátarnir hav veitt mong tonsini i EF sjógvi

Socialmál

Nú fólkatingsval stendur fyri durum, verður nógv skrivað um sosiala lóggeving.

Undir orðaskiftinum á tingi um figgarlógargruppskotið skiltist, at Sambandsmenn leggja stóran dent á at fortelja fólki, at teir ongan tíð hava verið ímóti fremjan av teimum sosialu lóg-

um, sum i dag eru størstu samfelagsstuðlar okkara.

Hjá hugdandi fólki, hjá fólki sum minnst eitt sindur aftur i tíðini, má tað vera hugstoytt at hoyra menn sum P. Ellefsen ferð afnaná ferð koma fram við rangvörum pástandum. Ti tað er grov ósannind, at javnaðar-

menn ikki hava sett fram fullfiggið uppskot um sosialu lógir okkara, uppskot sum m.a. Sambandsmenn ikki vildu fremja og ikki stemmaðu fyri, fyrr enn hart trýst varð lagt á teir frá Javnaðarflokkinum.

Sambandsflokkurin stemmaði ikki fyri uppskotinum frá Javnaðarflokkinum um at seta i gildi lóg um fólkatrygging fyri Føroyar og at heimlið landsstýrinum — sum semja kann fáast við ríkisstýrið um i samráð við lógtingsins figgarnevnd, tá hetta uppskot var sett fram á lógtingi i 1957.

Tá Javnaðarflokkurin aftaná lógtingsvalið 8. november 1958 segði seg vera sinnaðan at fara i landsstýrið saman við sambandsflokkinum og Sjálvstýrisflokkinum, var tað við teirri avgjördu treyt, at tær donsku lóginar um fólkapensjón, avlamispensjón, einkupensjón og forsorgarlógin, vórðu framdar beinanvegin.

Trekt gingu hesar samráðingar, ti tað var ilt at fáa nakra semju um loysn av hesi absolutu treyt Javnaðarflokksins fyri i heila tikið at fara uppí landsstýrið.

Javnaðarflokkurin hevði lagt so hart upp, at tað ikki uppá nakran máta kundi umgangast at gjøgnumføra hetta sosialpolitiska stórmál. Tað átti at verið óneyðugt at tikið hetta uppáttur og tað skuldi verið óneyðugt at sagt, at tað einans var við Javnaðarflokksins fasthaldan av 50% býtinum millum statin og landi, at hetta stóra sosiala framstigið, fjøldini av feroyska fólki til ómetaligt gagn, varð framtið. Stórsta framstigið sum

føroya fólk nakrantíð sum heild hevur kent á figgarliga økinum.

Men hvat hendir — og hvat kemur so at henda nú?

Landsstýrið er i samráð við ríkisstýrið i ferð við at fremja broyting av einkupensjónini soleiðis at einkur sum eru forsorgjarar — hava børn undir 18 ár — fáa eina hækking av pensjónini uppá góðar kr. 8.000 árliga, ella knappar kr. 700.- i hækking um mánaðan. Herafturat at einkubarnapengar ikki skulu verða skattaðir, ein peningshædd sum i dag telur kr. 3.744.- og uppaftur at broyta tað upphædd, sum pensjonistar kunnu tjena uttan at pensjónin verður minkað, úr kr. 2.600 upp i kr. 5.200 fyri stakan pensjónist og frá kr. 3.600 upp i kr. 7.200 fyri hjún. Hesar broytingar vilja koma fólka- avlamis- og einkupensjónistum tilgøðar.

Sambandsflokkurin hevur sum sítt alternativ sett fram uppskot i skattalógini at veita einkum sonevnda konufrádráttinum, sum i mesta lagi kann vera kr. 4.000 ella helvtina av inntøkuni, um fortjenasta er minni enn kr. 8.000. Hetta uppskot kemur fram samstundis sum tað er greitt, at konufrádrátturin dettur burtur i 1978 ella við inntøkuárinum 1977, tá samskattgingin verður avtíkin.

Hinvegin vil uppskot landsstýrisins i pensjónslógnum geva einkum við forsorgjarskyldu beinleiðis hækking av pensjónini kr. 8.000 og skattafríttøku umleið kr. 4.000 fyri hvørt

barnið. Hesi uppskot høvdu verið framdi, um val ikki hevði verið i Danmark nú i februar.

Javnaðarflokkurin vil fremja hesar ábøtur i samsvar við galdandi reglur um býti av sosialum útreiðslum. Javnaðarflokkurin metur tað av allarstørsta týðningi, at vit fremja sosialar ábøtur saman við ríkisstýrinum, ti helvtarbyti, sum higartil hevur verið, gevur okkum væl størri møguleikar at fremja munagóðar sosialar ábøtur og nýskipanir, enn vit annars makta.

Dagpeningaskipan

Tað er á sama hátt vit vilja fremja nýskipanina um lóg um dagpeningaskipan undir sjúku, vanlukku og barnburði. Uppskot um dagpeningaskipan er til viðgerð i landsstýrinum. Javnaðarflokkurin ynskir at uppskotið nú fer út til fakfelagini og stovnar til ummælis, áðrenn endaliga uppskotið verður framtið.

Dagpeningaskipanin skal endurrinda mista arbeiðsinntøku upp i ávísa peningshædd upp i 3 mánaða óarbeiðsføri vegna sjúku, vanlukku, barnferð.

Útreiðslurnar av hesi skipan

skulu eftir hesum uppskoti

figgjast av landskassanum og

statskassanum á sama hátt sum

útreiðslurnar av øðrum sosial-

um veitingum.

Sum er hava stórir lønmótakarakbólkar lønartrygd undir sjúku, heruppi barnferð, við fullari løn. Teir einastu at kalla, sum ikki eiga hesa trygd, eru arbeiðsfólk, kvinnur og menn sum eru tímalønt, heimagangandi kvinnur og útróðarmenn.

Jákup Lindenskov